

keresztény lakosságát e fölött nagy az öröm. — Elfogott a narchisták. A párisi igazságügyi palotában nagy izgatottság uralkodik; a rendőrség ugyanis egy összeküldésnek jött nyomára, mely szerint az esküdtzéki terem légbe röpítették. A legutóbbi hírek szerint újból 40 embert tartóztattak le. — Frigyes császár özvegye Erzsébet királyné látogatására Wiesbadenbe érkezett. — A z o l a s s z e n á t u s Crispi kormányelnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után hozzájárult azon indítványhoz, hogy a papok a kegyes alapítványok kezeléséből kizárassanak. — M u n k á s z e n d ü l é s. Frankfurt város teljes zendülésben van. A sztrájkoló takácsok, kikhez a mászatosok és szövómunkások csatlakoztak, megtámadták a Bombala-fele gyárat, az ablakokat és ajtókat betörték s a kész vásznat kihajigálták a város utcáinak fölébe. A bevonuló század gyalogságot üvöltéssel és zajgással fogadták, majd fegyverekkel megtámadták. — Csak hosszú tusakodás után sikerült a katonáknak szuronyaikkal szétoszlatni a tömeget és a főizgatókat elfogni. Az összenyomulást számos sebesülés történt. — N a g y j é g v i h a r. Baltimoreban e hó 27-én iszonyú jégvihar dühöngött. 20.000 ház ablakai be vannak zúzva. A legtöbb jégdarab négy uccia súly. A jégcsapok egy negyedórát tartott. — Emberélet nem esett áldozatul. — K o l e r a h i r t jelent egy konstantinápolyi távirat, mely szerint Moszulban a kolera ismét föllepet. — A párisi minisztertanács keddi ülésében a költségvetésben eszközöndő megtakarításokkal foglalkozott. E megtakarítások 20 milliónál többre rúgnak. — K a t o n a e s k é p v i s e l ő. Exner osztrák képviselőt a reichsrathban mondott kifejezése miatt Rohonczy ezredes párbajra hívta. Ezen eset egyedül áll eddig az osztrák parlament történetében, — mi nálunk azonban nem éppen szokatlan dolog. — S z e r b k é s z ü l d é s e k. Londoni lapok írják, hogy a szerb kormány hadikészülődésekre 10 millió frankot kért, melyet a szkupstina nyomban egyhangulag megszavazott.

Csokonai-kör.

Hogy a vasárnap megalakított „Csokonai-kör” mily nagy érdeklődést keltett a fővárosban is s mily nagy fontosságot tulajdonítanak neki, bizonyítja az is, hogy az „Egyetértés” tegnapi száma vezércikkében méltatja ezen eseményt. A cikk, mely Debreczenről oly nagy elismeréssel emlékszik meg, egész terjedelmében így hangzik: „Debreczen hazafelpolgárai közül a bölcsőbbek és lelkesebbek egy nemes irányú társalgó kört alakítottak. Valódi cél: a magyar nyelv szépségeit élvezni, a magyar irodalom termékeit olvasni, hallgatni s terjeszteni. Míadzezzel nemzeti nemesség, nemzeti-ségünk erősödik s jövőnknek biztosabbá válik. Van már néhány efféle vidéki körünk. Egy Vörösmarty-kör, egy Toldy kör, egy Dugonics-kör, pár hervadó vagy alakuló Kazinczy- és Széchenyi-kör. Olvasó-körök és kaszinók, melyek eredeti célja a Csokonai-körrel volt azonos, vagy ezerszámra emelkedtek. De eredeti céljuk elhalványodott, — politizáló, dohányzó és játszó körökké alakultak át. Debreczen a Csokonai-kör alakításával újabb ösvényt nyitott, melyen hazánk és fájunk iránt nemes kötelességérzetét gyakorolja. Debreczent követniök kell a városoknak és vármegyéknek. Fájdalom, hogy oly lassu lépésben követik. Ott van Vasaak Berzsenyije, Zalának

tak, mint mikor a varázsszál egy erőtelj, a többiekből egybefolyó erőtelj tánczolni kezd. Olyan boldog voltam én, annyira meg elégedett sorsommal, hivatásommal, állásommal, asszony nevémmel, újaimmal elfedem férjem ajkait, hogy ne szóljon, hogy ne mondjon semmit, hogy én haagtalanul, a mindennapi rögök zaja nélkül élvezzem azt az igazi, fenséges ünnepet, melyet nem teremtet sem Mózes, sem az idvezítő, sem a keleti próféta, s mégis megvan és igazán szívből, meghatottsággal ünnepelek. A május a természet eljegyzési ünnepe, az örök eszmény ifjú istennőjevel! És mialatt a percek repültek, a nap biborpirosan a látóhatár puha persz szőnyegéből fölemelkedett, — kértünk háta megett megszólaltak egy kedvenc leánykori dalom accordjai, s én szívemben boldogsággal, lelkesen a természet olvadókönyv varázsával, karjaim közt férjemmel, átengedém magam a múlt, a jelen, s a jövő Kaledoskopia szemlétének a forgattam, forgattam soká a színek, csillámok tarkázó pompáját. A dada kizozta gyűgőgő kicsinyemet. Hát mondja kérem, jó barátom, hát nem volt együtt a jelen, a múlt s a jövő... Mire mindezeket leirtam, a tünemény, az álom elrepült, a kegy elaludt, s a rög, a mindennapi élet göröngye ismét görög lábaim előtt, a vízvezeték csapja okádja vizet, a tűz pattog, a bogrács sístereg, s a gyomor, a nyugodt, bölcs, prózai gyomor — ezek!

Üdvözi

tisztelő barátja
Narcissa.

Zrinyije s két Kisfaludyja, Győrnek Horváthja, Sopronnak Széchenyije és Kisse, Komáromnak Jókaya, Somogyinak Csokonaja, Zemplénnak Kazinczyja, Gömörnek Tompája, Biharnek Aranyja, Aradnak Fábánja, Fehérnek Vörösmartyja, Szathmárnak Kólcseyje, Hevesnek Orczyja, Veszprémnek Anyossa s minden vármegyének, minden nagyobb vidéknek és városnak kiváló szülöttje. Uttörő férfiak a múlt századokból; nagy alkotók, hazafiszellem sikeres edzői a mostani századból. A költészet, ekezzsólás, nyelvnevelés, nemzeti történetírás vezérei, hősei, vakmerők és önzetlen köztívezei. Mind méltó arra, hogy emlékezte ismét federüljön, életének s működésének nyomai a hagyomány ködéből kiváltassanak s lélekemelő és buzító alakban a következő nemzedékeknek átadassanak.

Miként a németek és angolok cselekszik irodalmuk nagy férfival. Itt a fővárosban az akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi-társaság dolgozik, vezetői munkáját s alkotó anyit és olyat, a mennyire s a minőre képes. De mindenre mind a három összevéve se képes. Vagy tagjaik egyénisége, vagy közszellemük kimért volta, vagy munkásságuk bágyadtsága, vagy anyagi erejük szérsénysege, vagy működésük szakadozottsága, vagy mindez ott együttvéve eredményezi sikerreik gyöngeséget. Rendszeres működésük dacára rossz irányú fejlődést látunk ököfelé.

Nyelvünk tisztasága napról napra veszt fényességéből a tudományban, a napisajtóban, az ekezzsólásban, az irodalomban. Magyar szavak idegen szellemben öszerakva. A német irodalom ocsó termékei, a francia szépirodalom könnyű olvasmányai elborítanak bennünket. Könyvkereskedéseink kirakataiban s raktáraiban idegen irodalmak termékei foglalják el a térnek és kelendő cikkeknek kétharmadát. Ifjaink és leányaink magyar vagy nem magyar nyelven mívelt ifjakk: és leányokká neveltetnek, de magyar ifjakk és leányokká, kikben a nemzeti irodalom válnék verre, nem neveltetnek. A nemzeti es faji érzet feszülő erje csak az iskolák önképző körében tölti be a serdülő ifjú szívét, de ez erőből a társadalom aig hagy meg egyebet a magyar nyelv ismereténél.

A főváros száz mulató zugában a német nyelv frivol kalencziái mulattatják a közönséget.

Vannak nagy városaink, melyekben vidáman tenyészik a német szini muzsa, alig teng a magyar színeszet. Szegeden, az alföld Szegegedben a múlt év egész folyamán eludott eldegéni egy német sánger-társaság s ez is a legalsóbb rendű fajtából.

Mi ez? Mit jelent ez? Hova vezet ez az irány?

Oda, hogy minél gyorsabban, minél nagyobb számban kell városainknak követniök Debreczen példáját. Hogy állítsanak magyar irodalmi köröket, s hogy e körök őrzik a magyar társadalmat az idegen irodalom zene es beszéd b. csempésésétől.

S e köröknek más feladatuk is van. A Petőfi-társaság lankadatlan szorgalommal gyűjti Petőfi irodalmi, társadalmi es egyéni életének hagyományait. Jól teszi. Noha a gyűjtésben már oly apróságokra is kiterjeszkedik, melyek nem Petőfinak egyéni, hanem minden embernek közös vonásai.

Am ott vannak Vörösmarty, Berzsenyi, Kisfaludy Sándor, Csokoay, Bessenyei, Kólcsey s a többiek irodalmi, társadalmi s egyéni életének hagyományai. Soknál Petőfinél gazdagabb, mert hosszabb s ep oly változatos élet hagyományai ezek.

Fenséges hagyományok! Megvilágítják az elhunyt nemzedékek gondolkodását es szívverését s az örökre elaludai indult magyar

A lelkész leánya.

— Regény. —
Irta V. Gaál Karolina.
(Folytatás.)

Lénárd titkon írt nekik, hogy okosan felelje. — Nos, Ödön gróf haza jött már? — kérde a gróf. — A nagyságos Ödön gróftól ósz óta itt seki sem láttam, — felelt Ludmilla remegve. — Mit beszélsz? Ósz óta? — kiáltott a gróf — hát felelv, hogy Bécsben gyógyítottam? — I... Igen, — nyögte Ludmilla — mig Lénárd dühösen fenyegette őt az ágy végénél, a gróf háta mögött. — Hát annak is félelv, hogy orvos elutazott Ödön gróffal? — Az orvos csak két hete, hogy elutazott, — szölv Lénárd — meg Bécsből. — Teged nem kérdeztelek. Hugod igazabbat beszél. Szölv Ludmilla, hová utazott Ödön? — Talán a megboldogult grófné sírját keresi? — Szölv szemtelen elbizakodással a vén gonosz leány. — Tüzes nyelvű harpia vagy, — rivalá a gróf — szünj meg eiceskedni, sírásod meg inkább szerecsletlen uradól, egykor pártfogónéd sorsát, ki tégedet árvaságból pártába hozott, kit te elarultál s talán mások megvesztegetésével, iszonyu bünel, irántami hűlenséggel vádoltál! — Oh, nagy isten! Mit kell hallanom? — Sopánkodék Ludmilla es bátyjára bámult. — Ó is tudta, hogy Sziklai mindent hall.

német fölebredésének fájdalmas es lelkesítő vergődését. S a hagyományokat nem gyűjti senki; gondtal, figyelemmel, tüzetesen arra irányuló munkássággal nem gyűjti se akadémia, se Kisfaludy- és Petőfi-társaság. Ezek gyűjtése is a vidéki irodalmi körök feladata. Ma még jelentékeny sikerrel járna a munka; egy nemzedék kihaltait sikertelen lenne már az.

Es ott van a nemzeti zene anyagának összegyűjtése. Egy orosz ember jár itt nálunk egy énekes társasággal. Ez ember nevével együtt több, mint ezer népdalt gyűjtött össze az orosz nép bányatos kedélyének nyilatkozataiból. S az orosz nép nemzeti zeneje erő, gazdagság, változat, vidámság es hősiesség, valamint történelmi zamat tekintetében még csak nem is hasonlítható a mi nemzeti zenénkhez.

A Duna es Tisza vidéke, a Sajó, Rima, Bodva es Bodrog völgyei, a Mátra es Somlyó alja, a tulajdonai a duna-tiszaközi es szamos-háti síkok századok óta ezrelve termik a magyar zene faji ritmusának gazdag termékeit.

Vajjon gyűjti ezeket valaki, vagy mívelt ezeket valamely intézet? — Igen is mívelt a magyar nemzeti opera, a magyar nemzeti zene s a magyar színtársulatok nagy része a német es francia es kozmopolita zene ugria-bugra szüleményeit, melyek sem a multnak, sem a jövőnek nem mesterei, hanem — mint Széchenyi megírta már — a pillanat szórakozására szánt kellemes elzendülések.

Mily szép, mily szükséges, mily honfiki-telesség volna ezeket kiszorítani s fölleges zenénkkel, a magyar zenével legalább Magyarországot meghódítani!

Im itt is a vidéki irodalmi körök magas feladata!

A Csokonai-kör első választmányi ülése.

Nil mortalibus arduum est. Horatius ezen szavaival nyitotta meg tegnap Vértesi Arnold a Csokonai-kör első választmányi ülést; leandutes beszédben vázolván a kör nehéz feladatait s kitartó munkára buzditván a választmány tagjait, kiknek támogatására a nehéz feladatok teljesítésében bizton számít. De az első választmányi ülés valóban mindenik ott jelenlévőre méltán tehetette azt a kedvező benyomást, hogy a kozsorus író ezen támogatásra csakugyan alaposan epithet. Nemcsak az a tény, hogy az ülésre a választmány tagjai csaknem kivétel nélkül megjelentek, hanem az ülés egész lefolyása igazolja azt a jelentőséget, melyet a Csokonai-körnek a fővárosi sajtó rokonszenves magatartása is méltán tulajdonít.

Csakugyan „Nil mortalibus arduum est.” Ki hitte volna, hogy a haldokló felolvasó-körből, es tespedő társas élet közepette oly életképes, nagyjövőju, országos jelentőséggel bíró intézmény keletkezhessek, mint a milyennek a Csokonai-kört már az eddigiek után is nyugodtan mondatjuk. A tegnapi ülés egész menete s az annak folyamán hozott határozatok egytől egyig annak biztató jelét szolgáltatják, hogy a Csokonai-körrel új, munkás élet kezdődött meg Debreczenben.

Az ülés első tárgya volt a két szakosztály megalakítása, mely következőképpen ment végbe: Az irodalmi szakosztály tagjai lettek:

Békessy László, Csiky Lajos, Dicsőfy József, Dóczy Imre, Jódó István, Karczag Vilmos, Dr. Kenézy Gyula, Dr. Kola J., Kovács J., Kósa B., Kóth Kálmán, Márton L., Dr. Popper Alajos, Sárvári Lőrinc, Simonffy Emil, Sinka Sándor, Dr. Szántó Sámuel, Szójká Gyula, Dr. Tüdős János es Dr. Tüdős Kálmán. E szakosztály elnöke Geresi Kálmán, a kör egyik alelnöke.

A szépitészeti szakosztály pedig a választmány következő tagjaiból alakult meg: Dr. Balkányi Miklós, Bészler Károly, Boczkó Sámuel, Csanak József, Domokos Kálmán, Leugyel Imre, Márk Endre, Nemes Kálmán, K. Tóth Antal es Zádor Lajos. E szakosztály elnöke Komlóssy Arthur, a kör másik alelnöke leend, titkárat pedig mindegyik szakosztály maga választja meg, a tisztviselőknél pedig minden szakosztályban ülések lesz.

Az emlékkert társulat által kezelt, mintegy 8—9000 frtra rugó alakot átvetele tárgyában a régi felolvasó kör es az emlékkert-társulat által kiküldött vegyes bizottság munkálatainak sürős előterjesztése felhívta s a kör ahhoz képest a két emlékkert, valamint a Csokonai-szobor fenntartását magáévá teszi s e tekintetben a választmány már most a szépitészeti szakosztály figyelmébe ajánlja azon óhaj teljesítését, hogy a Csokonai-szobor mielőbb díszes vas-rácsaattal kerítettessék körül.

A kör működési programja tárgyában indult meg ezután oly magas színvonalon álló eszmecsere, melyből a választmány munkálkodásának már is a legazabb sikert jósoltatjuk. Beható tárgyalás után határozatba ment, hogy f. év június 1-én vasárnap, a Csokonai kör nagyszabásu megyűjtő ünnepélyt rendez, — melyre meghívja a Kisfaludy, a Petőfi es Kenyey Zsigmond társaságokat, a Toldy es Kólcsey kört. Az ünnepély két részből fog állni u. m.: a városi színházban tartandó matiné-előbél, melyen való közreműködését már Blaháné, a nemzet csalogánya készséggel megígérte, s melyen a városi dalegyleten s főiskolai énekkaron kívül közre fog működni több jelesebb író es művész, úgy hogy a siker már előre is feltétlenül biztosítottnak tekinthető; az ünnepély másik részét este a nagyterdei „Dobos”-pavilonban rendezendő tánczestély fogja képezni. — Az egész ünnepély programjának megállapítására s a szükséges teendők alkotására az elnök, 2 alelnök, a főtitkár, valamint Simonffy Emil, Márk Endre, Zádor Lajos, Tóth Béla, Dr. Tüdős János, Márton Imre es Karczag Vilmos vél. tagokból álló rendező bizottság választatott.

Másik kiváló fontosságu tárgya volt az ülésnek az elnök azon bejelentése, hogy a városnál levő Kovessy alapítvány kamatai, melyek egy Debreczen multjából választandó tárgyu színmű — pályázat jutalmul szolgálhatnak, mindaddig felhasználatlanul vannak. E bejelentés folytán a Csokonai-kör választmánya a város megkeresi az alapítvány átadására s ha az megtörténik, a pályázato t g a Csokonai-kör kihirdeti.

Méltó befejezése volt az első választmányi ülésnek a K. Tóth Kálmán azon indítványának egyhangu elfogadása, mely szerint Csokonai születése napját, november 17-ét, ezentul a Csokonai-kör minden évben nagyobb szabásu ünnepélyvel fogja megülni.

Végtelelnül sajnáljuk, hogy az ülés lefolyását lapunk szük teréhez képest csak ki-kivonatossan s csak a fontosabb határozatok

— Hát e nyomorult szőigáné! reszküje? — kérde azokra mutatva Armin gróf. — Pokol a helyök, meg voltak vesztetve ama lelketlen kaczer Laurától es Hardektől; oh, magá Hardek is el fog jónni hozzád Armin, mihelyt megengeded, azon vallomást tenni, hogy nódét csak bosszujában vádiá előttd a költött hűlenséggel; de most már bánja véa fejfel, a mit tett, mert elmondtam neki, mily borzasztó következménye! lettek akkori lelketlen hamis vádjának. — Oh, hol van Márkay, hívjátok ide Márkait, — kiáltá a gróf irtozatos hangon — szólnom kell vele! — Nem tudjuk, hová atazott, — szölv Sziklay — itt vagyok én a te há barátod édes grófiom, mi parancsolsz? — Te Márk? Oh irtozatos sors! Hát mindenki elhagyott, csupán te légy mellettem, kit 20 év óta átkozva gyűlölkök. Lénárd es Ludmilla eltűntek. — És ó gyába dölve hangosan zokogott. — Megengeded-e Armin, — kérde isgy, gyöngéd hangon Sziklai — hogy Hardek hozzád jöhessen bűnbánó vallomást tenni? — Nem! Nem! Ti elakartok engem ámitni! Ödönt fiatal kívánjátok feltolni a milliók miátt. — Ödönt, oh boldogtalan Ödönröl mit se tudunk fel év óta! A hirlopokban hasztalan szölv fel Márkay is; ó nem ad életjét és igy talán nem is él. — Hogyan? Ó nem éne? — kérde szeméit kimeresztve a gróf. — Lehetetlen hogy eljen! A párvialud óta seki se láttam. Márkai gyógyítása elől tudt el az öszsel; veszélyes sebével. — Párvialud? kivel volt párvialud? (Folyt. köv.)

közlésével ismertethetjük meg olvasóinkkal, a kik azonban a közlétekből is bizonyára meggyőződhetnek hogy mily áldásos alkotás a Csokonai-kör városunkban s a kik még nem tartják, bizonyára sietni fognak, hogy belépésükkel a városunk egész jövőjére átalakító hatással bíró kultur-intézményt minél tömegesebben támogassák.

Végül megemlítjük, hogy a kör szerzetreméltó elnöke Vértési Arnold ur városnap, május 4-én délelőtt 1 órakor a „Dobos” pavilonban a kör tisztviselőinek és választmányának tiszteletére ebédet ad.

HÉLYI HIREK.

* Május elsője, a tavasz ünnepe, gyönyörű verőfényvel viradt ránk. Már kora reggel zenekarok járták be a várost s a helyi vasút felbőgözött vonatain számosan rándultak, ki a nagyerdőre. Mindenféle élet, elevenesség, derült hangulat uralkodott. A költői képek azonban van prózái oldala is: a megrakott társzekerek, melyek azt hirdetik, hogy itt a költőzködés ideje. A verőfény, mely május első reggelén fölragyogott, szép tavasz derűjével biztat bennünket!

* Előleptetés. Kaffka Ignác százados az 1. sz. huszárezredben, városunk szülőtte, a májusi előleptetés alkalmával örnagygyá neveztetett ki. A jeles képzettségű katonai előleptetésének híret debreczeni számos ismerősei bizonyára örömmel vendéik.

* Bucsú-előadás. Tegnap volt az idegi színiudvarban az utolsó előadás. Blaha L. asszony föllépte ismét, zsúfolásig megtöltötte a színházat. A „Királyfogás” cz. operette került színre, melyben a hírneves művésznő főszerepét játszotta. Az ő alakításából, az ő egyéniségéből rejlik a műbűvészet mélytartalma, melyet lehetett főszereplőnek oly nagy várása környezetére és az inkuizíció tagjaira. Ki kell emelnünk nemcsak a művészt, hanem a művészt is, melyek kiváló izlésről tesznek bizonyosságot. — Hogy hányszor tapsolták meg és hányszor hívták ki az est folyamán, azt talán össze se lehetne számitani. Meg a darab befejezése után is többször kibívták s ő csókokat hintett a közönség felé. Erre a vasszögön legördült s a színiudvar végéig. Don Bernardot Andorfi, Amadilt pedig a csinos megjelenésű Vértés Anna játszotta. A többi szerepek a régi kezekben voltak. Az előadás különben úgy reszleteiben, mint teljes egészében sikerült volt.

Előadás után Blaha Lujza asszonyt a színiudvar tagjai és a színházban nagy számmal jelen volt főiskolai ifjuság hazakísérték szállására, utközben folytatásán éljenzvén őt. Azután az Erfurth-fele vendéglőben gyűltek össze a színiudvar tagjai, a helybeli hírlapírók s több színiudvar-barát, kik vidám poharzás közt töltötték a bucsúszás óráit. A társulat egy része a hajnali, a zöme pedig a ma délut. vonattal utazott el Máramaros-Szigetre, hol május és június hónapokat töltik, — július havában Nagy-Károlyban működnek, — augusztus és szeptember hónapokban pedig színiudvar lesz. Utra kelt színiudvarunknak sok szerencsét kívánunk!

* A májusi tünemények. Szapary miniszterelnök a májusi tünemények ügyében az alispánokhoz rendeletet intézett, melynek szerinti szövege a következő: „Nagyságos ur! A múlt évben Párisban tartott nemzetközi munkás-kongresszusban elhatározott, hogy f. évi május hó 1-én napján mindenütt, a hol munkások vannak, munkaszüneti ünnepet rendeztessek, igazolásul annak, hogy azon kérdésekben, a melyek a munkások igényeit képezik, az összes munkásság egyetért. Ezen tünemény rendezésére és az abban való részvételre a munkások részint irásban, részint a vidékre kiküldött ízigatók által buzdítottak s igen valószínű, hogy annak megtartását számbakélik. Ugyanezért tudatom nagyságodnál, hogy a munkásoknak sem folyó évi május első napján, — sem ezen utáni semminemű körmenetek, felvonulások és ilyféle utcai tünemények a hatóság főnökeinek személyes felelőssége alatt nem engedhetők. Mindenütt a helyi munkásoknak, valamint minden más honpolgároknak, ha gyűlést rendeznek tartani, az a fennálló szabályok és rendeletek alapján a hatóság felügyelete alatt megengedendő, de tünemények nem. Jelen rendeletem a hatóság főnökök, rendőr-kapitányokkal és előjárókkal közlendő, s hogy az a legpontosabban megtartsassék, nagyságod által személyes felelősség terhe alatt ellenőrzendő. A tett intézkedésekről és azok eredményéről hoztam részletes jelentés teendő. Aláírva gróf Szapary.”

* A német nyelvű tankönyvek. Csáky Albin gróf vallás és közoktatásügyi miniszternek a német nyelvben írott középiskolai tankönyvekre vonatkozólag hozott határozatát a „P. Lloyd” a következő megjegyzésekkel kíséri: Egyes lapok azt a hírt közölték, hogy a közoktatásügyi miniszter a közoktatásügyi tanácshoz rendeletet bocsátott s abban a német nyelvű tankönyvek használatát a középiskolákban betiltotta. Mi abban a helyzetben vagyunk, hogy ezen általánosságban tartott közleményt jó forrásból merített információk alapján a következőleg praecisírozhatjuk: A közoktatásügyi miniszter két, neki felülvizsgálat végett benyújtott német nyelvű tankönyvet vonatkozólag az országos közoktatásügyi tanácshoz a következő rendeletet intézte: „Tekintettel arra, hogy az állam fenntartásának, vagy vezényelete alatt levő középiskolák közt egyetlenegy sincs, melyben a tan-

nyelv német volna, valamin olyan sincs, melynek tanulóifjúsága tisztán német ajka lenne, úgy, hogy a tanításhoz német szövegű tankönyvre lenne szükség, nem engedélyeznek német szövegű tankönyveket.” Ez azonban egyáltalán nem zárja ki azt, hogy a tanítás közben a tananyag feldolgozásánál és annak világosabb tetelénél a szükséghez mérten a német nyelvet alkalmazzák.

* Könyvjegyzék. Vettük a debr. ev. ref. főiskola anyakönyvtára mellett megnyitott nyilvános olvasóteremnek betűrendes könyvjegyzékét. Ára 20 kr. A nagy közönség tájékoztatása végett ismerteti fogjuk.

* A hivatalnokok érdekében. Előfordulván olyan esetek, hogy a nyolczszáz forintnál kisebb fizetést élvező hivatalnokok járandóságaira bírói letiltást jegyeztek elő oly módon, hogy a levonás akkor eszközöztessek, ha az illető magasabb fizetéssel egybekötött állást nyer, a pénzügyminiszter ezt az eljárást az 1881. XL. t. cz. 54 §-ba utközönék nyilvánította, s az összes pénzügyi igazgatóságokhoz intézett rendeletben meghagyja, hogy midőn a nyolczszáz forintnál kisebb fizetésű tisztviselő járandóságainak egyharmadára rendelnek el végrehajtást, illetőleg adnak ki letiltási rendelmenyt, a foganatosítás végett megkeresést pénzügyi hatóságok ne vegyék el előjegyzésbe ama bekövetkező eshetőség, a mikor a végrehajtást szenvedő magasabb fizetésű állásba jut, hanem a végzést az illető bíróságnak — mint alap hiányában foganatosíthatlant, — küldjék vissza.

* Ingatlanok forgalma a debr. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1890. ápril 19—26-ig. Nagy János és neje Balogh Eszter veszik Szabó Sándor és neje Leócs Zsuzsanna házat 2600 frtért. Szathmári József és neje Molnár Zsuzsanna veszik Liszkay Sándor csapó-kerti szőlője egyrészt 155 frt 60 krért. Horváth István és neje Tóth Eszter veszik Vásári Mihály újföldét 1250 frtért. Özv. Veréb Istvánné Bacsonyi Julianna veszi Jambor István és neje Ács Erzsébet hatvan utcai szőlője egyrészt 430 frtért. Detári Etelka Szűcs Mihályne veszi Szűcs Mihály honokerti szőlőjét ajándékozás czimén 300 frtért. Gere János és neje Szentpéteri Zsuzsanna veszik Tóth István szőlőjét 300 frtért. Molnár Veronka veszi Somogyi Gyula házat 1000 frtért. Horváth József veszi Horváth István házat ondódi szántó földével átruházás czimén 5000 frtért. Szabó István és neje Terkovicz Ilona veszik Lipiati József és neje Borbély Julianna házat 1100 frtért.

* Meghiyas a magyar szent korona országai vörös-kereszt egylete debreczeni főegyletének 1890-ik évi május 4-én vasárnap délután 3 órakor, a városban nagyteremben tartandó közgyűlésére. Debreczen, 1890. ápril 20. Gróf Bethlen Mikó Roza m. k. elnök. Simonffy Imre m. k. kir. tanácsos, elnök.

* A ker. ifjak dalestelye. A szombaton este tartandó dalestely iránt a dal és táncz kedvelő fiatalok érdeklődése felhívatik a dalkör elnökege mindent eikövet, hogy az első nyári házias estélyen a megjelenő közönség kedélyes szórakozást találjon s arról is gondoskodott a buzgó rendezőség, hogy műsor végén — Rácz Károly talpalávaló programja is válogatott darabokból legyen összerálva. Viszontlátásra a Szikszayban.

* Kovács Gábor ügyvédi irodáját a törvényszéki épületből áthelyezte a piacz-utcai Áron-féle házba.

* Halálozások. Ápril hó 20-tól ápril hó 26-ig meghaltak városunkban: Takács Róza, 14 é. ref. szervi szívbj. Özv. Bodó Jánosné, 55 é. kath. agylob. Szántai Dezső, 1 hó. ref. velesz. gyengeség. Horváth Ferenccz, 9 é. ref. tüdőgümőkör. Mayer Antal, 56 é. ref. veselöb. Gabányi József, 6 hó. ref. tüdőhurut. Fekete Maria, 10 hó. kath. tüdőlob. Daku Imre, 1 hó. ref. veleszületett gyengeség. Bihanc Ignác, 61 é. ref. alkeplet. Fekete Sándor, 1 hó. ref. agylob. királygyuláné, 23 é. ref. tüdőgümőkör. Nagy? ref. halvász. leány. Molnár János, 48 é. ref. gyomorrák. Tóth József, 1 é. ref. gümőkör. Varga Andras, 7 napos ref. velesz. gyengeség. Barbu György, 34 é. g. kath. tüdőgümőkör. Kiss János, 60 é. ref. öngyilkosság. Özv. Bonis Sámuelné, 29 é. ref. tüdőgümőkör. Takács Zsuzsanna, 8 hó. ref. tüdőhurut. Szentkirályi Sándor, 74 é. ref. agykör. Kosztolányi István, 9 hó. r. kath. tüdőlob. Elhunytak összes száma: 22, ezek között 11 öt éven aluli gyermek van, tehát az elhunytaknak éppen fele.

* Hirdetés. Ezzel értesítjük tisztelt veendőinket, hogy május hó 1-től kezdve a Coaknak (Pirszen) ára métermázsánként 20 krral fellebb emeltetett. — Légszességgyári igazgatóság.

* Alapos oktatás a német nyelv, levelezés és szepirászatban. Középtanodai tanulók, ugyszintén kereskedésben, nagy iparosoknál alkalmazottak a német nyelv, levelezés és szepirászatban jutányos ár mellett nálam alapos oktatásban részesülhetnek. Értekezhetni május hó 5-ig, naponta d. e. 10—12-ig: Szt.-Anna-utca 2536. sz. a. Lippe Ármán, okleveles tanító.

* Dr. Kár Vince lakását a kadas-utczáról a Battányi-utczába 2159. számú házba tette át.

Errőlarról. „Veteres migratores colon.” Kora hajnalban, mikor a májusi illatos szellő kedélyesen nyargalászt a nagy erdő-től a vasutig, már nagy volt a sürgős-forgás

Debreczen városában. Az emberek egyenkint és csoportokban igyekeztek ki az erdőre, hogy ne csak nyomtatásból, de a saját szemökkel is meggyőződjenek róla, mily fényes a májusi hajnal.

Azouban alig viradt meg tisztességesen, az ilyféle poetikus hangulatot nyomban elrontotta a felpakolt társzekerek fúlsiketítő zörgése.

Hurczolkodnak! Ez volt ma a legerdekesebb látvány Debreczenben. A költőzködő lakók apraja nagyja a paknlással volt elfoglalva s bizony nem kis munkába került míg azt a sok lomot felrakták a szekerekre. A házi asszonyok ember feletti munkát vittek véghez, az „ur” persze ilyenkor megszökik hazulról s majd csak este fele kerül haza, mikor már mindent reudbe hoztak.

Az utcákon torony nagyságu társzekerek közlekedtek. A kocsis, ki a sok lim-lom tetejében ült, alig látszott aulról s valószínűleg távcsövel kormányozta a sze keret. Megesett, hogy a szűkebb utcákon két ilyen felpakolt szekér szembe találkozott s egyik se térhetett ki a másiknak, bárha mindkétöben meg volt a jó saándék.

Ilyenkor aztán elebb a két kocsis veszett ösze, azután a hordárok, majd a lakók, kik holmijokat követtek s valóságos harc kezeltkezett belöle.

Legfényesebb dolgok a hordároknak volt ma. Ez az ő napjuk, ez az ő szüregük s ma megvolt nekik engedve, hogy buszkék legyenek. Ez is csak egyszer egy évben eshetik meg szegényeken, hat mért ne nézünk el nekik.

Eppen ma van a nagy nap melyen a világ minden nagyobb városának munkásai tüntetnek a munkabér felemelése mellett s követeléseiket munkás gyűléseken fejtik ki szociálista szócskaik.

A mi hordáraink erről a mozgalomról tudni sem akarnak, ők éppen ma vannak legjobban megelégedve sorsukkal s ma semmi kifogást nem tettek a munkabér ellen, mert azt tetszős szerint határozottak meg. Ez aztán a különös tréfája a sornak, hogy éppen az a munkás, aki legfáradtságosabb munkája folytán legdühösebb szociálista lehetne, azon a napon a legboldogabb, mikor millió meg millió munkában megkergesedett kenyer kulcsolódik össze egy parányi jobbléért.

Cs. Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

Kiadó ház. A nagy-csapó-utczai 391. számú ház, mely áll 5 szobából, s közvetlen mellette bővkonyhából, pineze, padlás, kamara, tágas udvar- és kertből, azonnal bérbeadó. Közlebbi értesítés kapható Doszpoly János ur üzletében, a piacz-téren.

Dr. Brukner Ernő műtősebész (operator) az összes orvostudományok tudora, lakik május 1-től Nagy-csapó-utca, 321. szám alatt, (Knoll-féle ház).

Bosznay J. és Társa Debreczen, czepléd-utca. A raktárunkon levő legújabb bel- és külföldi jó mosó

női ruha Zefireket tulságos nagy mennyiségök miatt gyári áron árusítjuk el.

Asztalos-műhely változás. Van szerecsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint asztalos műhellyemmel Bartha László társamtól május hó elsőjén megváltam és kis várad-utczán, az iparos ifjusági-egylet helyisége udvarán, a mai kor igényeinek megfelelőleg, egészen ujjonnan berendezett

ASZTALOS-MÜHELYT nyitottam. — Fölvállalok minden esz szakmába vágó munkát, s mint eddig, úgy ezután főtürekvésem leend becses megrendelőim részére jó anyagból készült munkákat gyorsan és pontosan teljesíteni.

Debreczen, 1890. május 1. Tisztelettel Ács Imre, asztalos mester.

SZABÓ LAJOS FIAI Debreczen, Rózsa-tér.

A tavaszi idényre raktárra érkeztek: Női ruhaszövetek, hozzávaló legújabb zsinórdiszek. Nyári mosó kelmék.

Cretonok, Indish-Foulard és ZEPHIREK, Nadrág-szövetek,

NAPERNYOK és ESERNYOK, Férfi Chiffon ingek, Szőnyegek, ágyterítők,

PAPLANOK, Női- és gyermek-harisnyák, Szines- és fekete selyem-kendők.

Nagyválaszték: GYÁSZ-SZÖVETEKBEN. Utíladák és bőröndök, mindenféle utazási czikkek.

PÉNZ- és SZIVAR-TÁRCZÁK, zsebkések, Angol nyergek és kantárok, Férfi kalapok, NYAKKENDŐK és SÉTABOTOK, Gyermekek kocsibölcsők és Kalitkák, fa, bőr, pelliche, bronz, majolika, chinaezüst

ALKALMI AJÁNDÉK TÁRGYAK legnagyobb választékban kapható Szent-Királyi és Kalenda müipar-árak raktárában

DEBRECZEN, NAGY-VÁRAD Szt. László-tér, jöföter.

Kunz József és Társa Debreczen, kistemplom-bazár.

Ajánljuk a következő lakás-berendezési czikkeket: Jutta- és Manilla futószőnyegek 20 krtól feljebb.

TAPESTRY SZŐNYEGEK métere 1 frt 40 kr.

Brüssler, velvet futók dús választékban, melyekből összeállított szőnyegek minden nagyságban készíttetnek.

SMYRNA SZŐNYEGEK □ méterenként 10—12—14 frtjával.

Ágyelvé való és pamlag szőnyegek. Butorkelmék.

ÁGY- és ASZTALTERÍTŐK, szövet- és csipke-függönyök. Pice, tricó, plüss- és flannel NYÁRI TAKARÓK.

Paplanésamatracok.

Nagy választék női ruha szövetekben.

GYENES LAJOS

DEBRECZEN,
FÖTÉR, VÁROSHÁZ-ÉPÜLET.

Nagy választékban találhatók raktáramon:

Női ruha szövetek,
FEKETE TERNÓK és GYÁSZ KELMÉK,
Legujabb divatú női ruha díszek,
Bel- és külföldi kartonok és toilek,

Nagy raktár:

NAP- és ESERNYŐKBEN,
Női ruhák készíttetését
saját szövegeimből elvállalom.

Mintagyűjteményemet kívánatra bérmentve küldöm.

Jó szabású fűzők.

Francia és hollandi kötőpannók.

Csanak József

fűszerkereskedése

DEBRECZENBEN

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint friss töltésű

ásvány- és gyógyvizeim

megérkeztek, s azokat igen mérsékelt áron szolgáltatom ki tisztelt vevőimnek.

Különösen becses figyelmébe ajánlom a

BORSZÉKI, PARÁDI és SZOLYVAI

savanyu vizeket, melyekből főraktárt tartván, egész kocsi-rakományok szállítása következtében különösen olcsók.

Ajánlom ezenkívül következő ásványvizeimet, u. m.: bikszádi, budai, csizi, cigelkai, emsi, giesshübl, gleichenbergi, ivándai, karlsbadi, krondorfi, marienbadi, luhi, Margit, mohai, Agnes és Stefánia forrás, rohiszi, roucegnói, Salvator és Szeltersi vizeket.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Tisztelettel

Csanak József.

Az erdő-bényei gyógyfürdő,

melynek rendkívüli gyógyerejű vize általánosan ismeretes, 1890. május hó 1-én megnyitattik s az idegy, mint rendszeren, késő őszig tart. Vagálicztimsós tartalmu, igen erős vize biztos gyógy- és enyhítő szer zsongító és erősítő hatásánál fogva mindennemű görvéllykóros, csúzos és köszvényes bántalmaknál, valamint női betegségekben és bőrbajoknál. Üde levegő, szelid éghajlat, tüdőbetegek menhelye. Vasúti állomás: Liszka-Tolcsva, a magy. északkeleti vasutvonalon, hol kocsi mindig kaphatók. Fürdő-orvosul Dr. Tóth Elek van megnyerve. Állandó zenekarról gondoskodik va.

Ételek és italok a legjobb minőségben, olcsó áron. Szobákat célszerűt előre megrendelni. A betegek kényelméről minden tekintetben gondoskodik és minden megkeresésre készséggel válaszol, valamint kívánatra nyomtatott fürdőleírást küld.

Schwinger Sándor,
fürdő bérlo.

Egyedüli fürdő,

mely biztosan gyógyítja a csontszűt, az összezsugorodott tagokat, minden nemét, a köszvényes, csúzos bántalmak- és bármiféle bőrbajokat; továbbá görvéllykór, sápkór, máj-, lép-, vese-, belső daganatok s egyéb női bajokra legkíméletesebb a jól berendezett

KONYÁRI SÓSTÓ-FÜRDŐ

(Biharmegyében.)

Megnyitattik Május hó 1-én.

Megkeresésekre körülmenyes felvilágosítással, a gyógyviznek vegyelemzési kimutatásával kívánatra szolgál: u. p. Hosszu Pályi, — Sóstó-Fürdő,

Fáy Sándor
tulajdonos.

Dániel András jó hírnevű vendéglős igen jutányos ár mellett szolgáltat józú ételeket és italokat.

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Uj üzlet. JENEY GYULA

DEBRECZEN,
„BIKA“ szállodával szemben.

ajánlja dúsan felszerelt raktárát, mindennemű

rumburgi, irhoni, creas, hollandi és fonal vásznakban;
ágy, függöny, díván, matrác,
CSIKOS és DAMASZT CSINVATOKBAN,

SCHROLL BENEDEK és FIA eredeti gyártmányú

siffonokban, kész férfi, női és gyermek fehérneműekben:
valódi francia derékfűzőkben,

menyasszonyi kelengyékben,

VALODI ANGOL CSIPKEFÜGGÖNYÖKBEN,

cosmanosi ing, ruha, creton és voilokban;

CSIPKÉK, RÜSGHÖK, KEZTYÜK,

mindennemű himző, kötő, horgoló pamutok,
selymekben és belésmenűekben.

TELJESEN BERENDEZETT

hímzési előnyömda.

Minták vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

Női szabászatomban minden növendék a szabást 30 nap alatt elsajátíthatja.

PLANK ÁGOST

női divat kereskedése és női szabósága,
föter „BIKA“ szállodával szemben.

DEBRECZENBEN.

LEGUJABB

tavaszi és nyári
női

RUHASZÖVETEK.

FEKETE
ternós divat

SZÖVETEK.

Eiffel paszomány
és

CSIPKE DISZEK.

ÖSSZES
selyem díszek.

Minden színben
MOIRE DÍSZEK

1 m. 95 kr és fölfelé.

LEGUJABB DIVATU

női- és gyermek

díszített kalapok.

NAP- és ESERNYÖK.

KÉSZ

gyermek ruhák

tricot szövetből
1 frt 50 krtól fölfelé 3 frt 60 krig.

Szabászatomban

a legrövidebb idő alatt, a leg-
utóbbi divat szerint,

női ruhák

készülnek és üzletben meg-
rende hetők.

KITÜNO FÜZÖK.

NŐI- és GYERMEK

FINOM

PATENT HARISNYAK.

MINDENFÉLE

kötények.

ÖSSZES

NŐI SZABÓ

KELLEKEK.

SELYEM

ÉS

CZÉRNA

keztük.

Chiffon, canavass és Dowlas.

Kendők, csipkék és szalagok.

Üzletemben csak is olcsó, szabott ár létezik.

A LEGJOBB brünni szöveteket

gyári áron szállítja a posztó gyári-raktár
SIEGEL-IMHOF

Brünnben.

Egy elegáns tavaszi vagy nyári
férfi öltönyre

elegendő 6.10 mtr. végekben, azaz 4 bécsi rőf, 1
vég ára:

4 frt 80 kr közönséges,
7 frt 75 kr finom,
10 frt 50 kr finomabb,
12 frt 40 kr legfinomabb

valódi gyapjúból.

Továbbá kaphatók legnagyobb választékban:
selyemmel szövött kammgarnok, felöltő szö-
vetek, loden vadászok és turisták számára,
peruvinné és tosking szalon öltönyökre, sza-
baly szerinti posztók hivatalnokoknak, mosha-
tó czérnaszövetek férfiak és gyermekek szá-
mára, valódi piqué-mellény-szövetek stb. stb.
Jó árúért és pontos szállításért kezeke-
dünk. Minták ingyen és bérmentve.

Kardos Lászlónál

KAPHATÓK:

biztos színű nőruha zefirek
olcsótól a legfinomabbig.

SURAH és GYAPJU

ablak függönyök

páratlan szép kiállításban.

Valódi Jaeger gyapju

fu-öltönyök

mosható, rendkívül tartós és igen formás,
tavaszi és nyári használatra.

Kaszanyitzky Endre

előbb
KUHINKA ISTVÁN K.
DEBRECZENBEN,

ajánlja üveg-, porcellán-, lámpa- és há-
tartási cikkek nagyválasztékával berende-
zett raktárát.

Tavaszi- és nyári idényre különlegesen:

tükrözött kertigolyókat,
gráci aranyhalakat,

IGEN CSINOS
haltartókat és virágtartókat.

Szabadalmazott étel- és palackhűtő

JÉGSZEKRÉNYEKET,

legjobbnek bizonyult egészségi

szódavíz készületeket

minden nagyságban.

BERNDORFI, CHINEAZÜST és ALPACCA

evőeszközöket

20 évi jóállás mellett.

Arányzókkal kívánatra bérmentve szolgálak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

IPAROSOK,

kik vagyónukat jövedelmező vállala-
tokban gyarapítani, vagy azokat rész-
vénytársaságokká akarják átalakítani,
sziveskedjenek ajánlataikkal a „Kapl-
talist“ szerkesztőségéhez fordulni. —
Wien, I. Minoritenplatz 4.